

1 การประเมินผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการหน่วยงานสังกัดกรมอนามัย
2 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 โดยใช้กรอบแนวคิด RE-AIM

3 RE-AIM framework in the Real – World: Applying the RE-AIM
4 framework to evaluate the implementation of the action plans
5 in health promotion and environmental health of the
6 department of Health, Ministry of Public Health

7 สายชล คล้อยเอี่ยม, ปณิตดา ทองซัง

8 กองแผนงาน กรมอนามัย

9

10 Saichon Kloyiam, Panutda Thongshang

11 Division of Planning, Department of Health

12

13 Corresponding author: สายชล คล้อยเอี่ยม

14 Email address: saichon.k@anamai.mail.go.th

15

1 บทคัดย่อ

2 กรอบแนวคิด RE-AIM เป็นเครื่องมือสำหรับการวางแผนและประเมินผลการดำเนินงานที่
3 สะท้อนผลผลิตและผลลัพธ์ซึ่งเป็นที่นิยมใช้ประเมินผลในบริบทของการศึกษาวิจัยด้านสาธารณสุข อย่างไรก็ตาม
4 ตาม การนำกรอบแนวคิด RE-AIM มาประยุกต์ใช้ในการประเมินการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการหน่วยงาน
5 ยังไม่มีปรากฏในกระทรวงสาธารณสุข

6 การศึกษานี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้กรอบแนวคิด RE-AIM ในการ
7 ประเมินผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการหน่วยงานด้านการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมของ
8 หน่วยงานสังกัดกรมอนามัยประยุกต์ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม โดยมีหน่วยงานสังกัด
9 กรมอนามัย จำนวน 37 หน่วยงาน ประกอบด้วยหน่วยงานส่วนกลาง 22 หน่วยงาน และหน่วยงานส่วน
10 ภูมิภาค 15 หน่วยงานร่วมดำเนินการ

11 ผลการศึกษาพบว่า ประเภทตัวชี้วัดที่ปรากฏในแผนปฏิบัติการกรมอนามัยมากที่สุด คือ
12 ประเภท Implementation (การดำเนินการ) ร้อยละ 37 รองลงมา ประเภท Reach (การเข้าถึง) ร้อยละ 21
13 ส่วนประเภทตัวชี้วัดที่ปรากฏน้อยที่สุด คือ ประเภท Maintenance (การคงสภาพ) ทำให้จำเป็นต้องตัดตัวชี้วัด
14 ประเภทการคงสภาพออก เหลือไว้เพียง 4 ประเภทตัวชี้วัด หน่วยงานสังกัดกรมอนามัยสามารถเลือกรายการ
15 ตัวชี้วัดที่สอดคล้องประเภทตัวชี้วัดที่กำหนดได้

16 แผนปฏิบัติการหน่วยงานของกรมอนามัยนำไปสู่การบรรลุผลเกินค่าเป้าหมายในประเภทการ
17 เข้าถึงมากที่สุด ถึง 3.7 เท่า รองลงมาประเภทการนำไปประยุกต์ใช้ 3.42 เท่า และการดำเนินการอย่าง
18 ครบถ้วน 2 เท่า นอกจากนี้ มีหน่วยงานที่บรรลุผลเกินค่าเป้าหมายของรอบ 5 เดือนหลังไปแล้วถึง 28
19 หน่วยงานจากทั้งหมด 37 หน่วยงาน คิดเห็นร้อยละ 75.68

20 การแสดงผลสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของตัวชี้วัดตามประเภท RE-AI ด้วยกระดาน
21 ข้อมูล ช่วยให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตระหนักถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และสามารถดำเนินการปรับแผนปฏิบัติ
22 การหน่วยงานได้ทันการณ์ ทั้งในระยะสั้น (รายเดือน) และระยะยาว (ในช่วง 5 เดือนหลังของปีงบประมาณ)

23 สรุป กรอบแนวคิด RE-AIM สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการประเมินระดับความสำเร็จของ
24 การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการหน่วยงานของกรมอนามัยได้ โดยนำมาพิจารณาร่วมกับความครบถ้วนของ
25 กิจกรรมและงบประมาณที่ถูกดำเนินการไปในเวลาที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารจัดการ
26 ภาครัฐยุคใหม่

27 **คำสำคัญ:** RE-AIM, แผนปฏิบัติราชการหน่วยงาน, กรมอนามัย, การประเมินผล

1 Abstract

2 The RE-AIM framework is a tool for planning and evaluation that reflects
3 outputs and outcomes. It is widely used in public health research evaluation. However, the
4 application of the RE-AIM framework in evaluating the implementation of action plans had
5 not yet been observed in the Ministry of Public Health.

6 This study aims to explore the application of the RE-AIM framework in
7 evaluating the implementation of health promotion and environmental health action plans
8 of organizations under the Department of Health. A participatory action research approach
9 was applied. 37 organizations under the Department of Health—22 located in the central
10 part and 15 in the regions.

11 The study found that the most common type of indicator in the Department
12 of Health's action plans was Implementation, accounting for 37%, followed by Reach at 21%.
13 The least common indicator type was Maintenance, which led to its removal, leaving only
14 four types of indicators. All organizations under were able to select indicators that were align
15 with the RE-AIM framework.

16 The action plans led to achievements of the goals. Some action plans had
17 exceeded the target values with the most in the Reach indicator, by 3.7 times, followed by
18 Adoption at 3.42 times, and Implementation at 2 times. Additionally, 28 out of 37
19 organizations (75.68%) exceeded their target values at the second five months.

20 Knowing the current changes in the indicators helped relevant people become
21 aware of the situation and adjust their action plans in a timely manner, both in the short
22 term (monthly) and long term (during the last five months of the fiscal year).

23 In conclusion, the RE-AIM framework can be applied to evaluate the
24 implementation of the action plans of the Department of Health. It can be used with an
25 assessment of activity and budget completion within a specified timeframe. It also comes in
26 alignment with the new public management principles.

27 **Keywords: RE-AIM, Action Plan, Department of Health, Evaluation**

1 ภูมิหลังและเหตุผล

2 หน่วยงานภาครัฐต้องมีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ
3 หน่วยงานเพื่อทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรภาครัฐอย่างคุ้มค่าและนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่กำหนด กรม
4 อนามัยเป็นหน่วยงานหลักในการอภิบาลระบบส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม ในแต่ละปีงบประมาณ
5 หน่วยงานสังกัดกรมอนามัยจัดทำแผนปฏิบัติการหน่วยงานเพื่ออภิบาลระบบส่งเสริมสุขภาพและอนามัย
6 สิ่งแวดล้อม และกำหนดให้ระดับความสำเร็จของการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการหน่วยงานเป็นตัวชี้วัดภาค
7 บังคับสำหรับทุกหน่วยงาน

8 ที่ผ่านมา ระดับความสำเร็จของการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการหน่วยงานสังกัดกรม
9 อนามัยถูกพิจารณาจากความครบถ้วนของการดำเนินกิจกรรมและปริมาณการเบิกจ่ายงบประมาณที่
10 กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการของแต่ละหน่วยงาน หน่วยงานที่สามารถดำเนินกิจกรรมและเบิกจ่ายงบประมาณ
11 ได้ครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในแผนปฏิบัติการ จะถือว่ามีความสำเร็จของการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ
12 หน่วยงานอย่างสมบูรณ์

13 การพิจารณาเพียงความครบถ้วนของการดำเนินกิจกรรมและปริมาณการเบิกจ่ายงบประมาณ
14 ที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการของแต่ละหน่วยงานทำให้หน่วยงานให้ความสำคัญกับการดำเนินกิจกรรมที่ระบุ
15 ไว้ในแผนปฏิบัติการและใช้จ่ายงบประมาณเป็นหลัก ขณะเดียวกันข้อมูลความครบถ้วนของการดำเนินกิจกรรม
16 และการเบิกจ่ายงบประมาณยังไม่เพียงพอต่อการพิจารณาตัดสินใจปรับแผนปฏิบัติการเพื่อบรรลุเป้าหมาย
17 ระยะยาว ซึ่งหากไม่มีข้อมูลที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการตัดสินใจปรับแผนปฏิบัติการหน่วยงาน อาจทำให้
18 หน่วยงานมุ่งไปที่การดำเนินกิจกรรมมากเกินไป ที่อาจนำไปสู่การใช้ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือย โดยไม่ส่งผลต่อ
19 การบรรลุเป้าหมายตามระยะเวลาที่กำหนดได้

20 ข้อมูลที่สะท้อนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการที่สามารถนำไปสู่การตัดสินใจปรับ
21 แผนปฏิบัติการเพื่อบรรลุเป้าหมายและเื้อต่อการจัดสรรทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม ควรสะท้อนให้เห็นว่า
22 หน่วยงานได้ดำเนินกิจกรรม (implementation) ตามแผนที่กำหนด (as planned) โดยพิจารณาร่วมกับ
23 ผลผลิตและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น⁽¹⁾ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารจัดการภาครัฐยุคใหม่ที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์
24 มากกว่าปัจจัยนำเข้าหรือกระบวนการ⁽²⁾

25 กรอบแนวคิด RE-AIM เป็นเครื่องมือสำหรับการวางแผนและประเมินผลการดำเนินงานที่
26 สะท้อนผลผลิตและผลลัพธ์ 5 ประเภท : Reach, Effectiveness, Adoption, Implementation,
27 Maintenance ซึ่งเป็นที่นิยมใช้ประเมินผลในบริบทของการศึกษาวิจัยด้านสาธารณสุข⁽³⁻⁵⁾ ประกอบด้วย
28 Reach (การเข้าถึง) หมายถึง จำนวนของประชากรกลุ่มเป้าหมายที่กิจกรรม โครงการ หรือแผนงาน สามารถ
29 เข้าถึงหรือเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมได้, Effectiveness (ประสิทธิผล) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงหรือผลกระทบของ
30 กิจกรรม โครงการ หรือแผนงาน ต่อผลลัพธ์ด้านสุขภาพหรือพฤติกรรมของประชากรกลุ่มเป้าหมาย,
31 Adoption (การนำไปใช้) หมายถึง จำนวนองค์กรหรือกลุ่มบุคคลเป้าหมายที่ได้นำแนวทาง มาตรฐาน หรือ
32 ข้อเสนอแนะของกิจกรรม โครงการ แผนงาน, Implementation (การดำเนินการ) หมายถึง ระดับความครบถ้วน
33 สมบูรณ์ของการปฏิบัติตามแนวทาง มาตรฐาน หรือข้อเสนอแนะของกิจกรรม โครงการ แผนงานที่กำหนด, และ
34 Maintenance (การคงสภาพ) หมายถึง การปฏิบัติตามแนวทาง มาตรฐาน หรือข้อเสนอแนะของกิจกรรม
35 โครงการ แผนงาน ที่ยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในระยะเวลาที่กำหนด

36 จากการศึกษาค้นคว้าของคณะผู้วิจัยพบว่า การนำกรอบแนวคิด RE-AIM มาประยุกต์ใช้ใ
37 การประเมินการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการหน่วยงานยังไม่มีปรากฏในกระทรวงสาธารณสุข มีเพียงการ
38 ประเมินผลการดำเนินงานแผนหลัก 3 ปี พ.ศ. 2558 – 2560 ของแผนควบคุมยาสูบ แผนควบคุมเครื่องดื่ม

1 แอลกอฮอล์และสิ่งเสพติด และแผนการจัดการความปลอดภัยและปัจจัยเสี่ยงทางสังคม โดยบริษัทเคเอ็ม
 2 คอนซัลแตนท์ส์ จำกัด (KM Consultants) เสนอต่อสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)⁽⁶⁾
 3 ถึงแม้ว่า กรอบแนวคิด RE-AIM จะเป็นเครื่องมือที่นิยมใช้ในการศึกษาวิจัยด้านสาธารณสุข⁽⁴⁾ แต่การนำมา
 4 ประยุกต์ใช้ในบริบทนอกกรอบงานวิจัยจึงมีความท้าทายอย่างยิ่ง⁽⁵⁾ ทั้งนี้ หากได้ข้อมูลที่เอื้อต่อการตัดสินใจ
 5 วางแผนและปรับแผนปฏิบัติการหน่วยงานก็จะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการใช้ทรัพยากรภาครัฐและเกิดผล
 6 กระทบต่อผลลัพธ์สุขภาพในวงกว้างมากขึ้น

7 การศึกษานี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้กรอบแนวคิด RE-AIM ในการ
 8 ประเมินผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการหน่วยงานด้านการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมของ
 9 หน่วยงานสังกัดกรมอนามัย และค้นหาโอกาสในการใช้ผลการประเมินจากกรอบแนวคิด RE-AIM เพื่อวางแผน
 10 และปรับแผนปฏิบัติการหน่วยงานให้เหมาะสม

11 ระเบียบวิธีศึกษา

12 การศึกษานี้ประยุกต์ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม⁽⁷⁾ ที่มุ่งการประยุกต์ใช้
 13 กรอบแนวคิด RE-AIM มาพัฒนาปรับปรุงการประเมินความสำเร็จของการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ
 14 หน่วยงานสังกัดกรมอนามัย ในช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2567 ถึงกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568 ซึ่งเป็นช่วงการ
 15 ประเมินผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองปฏิบัติราชการของกรมอนามัย 5 เดือนแรกของปีงบประมาณ พ.ศ.
 16 2568 ความสำเร็จของการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการหน่วยงานเป็นตัวชี้วัดหนึ่งของตัวชี้วัดตามคำรับรอง
 17 ปฏิบัติราชการของกรมอนามัย โดยมีกองแผนงานเป็นเจ้าภาพหลักและหน่วยงานสังกัดกรมอนามัยร่วม
 18 ดำเนินการ

19 หน่วยงานสังกัดกรมอนามัย จำนวน 37 หน่วยงาน ประกอบด้วยหน่วยงานส่วนกลาง 22
 20 หน่วยงาน และหน่วยงานส่วนภูมิภาค 15 หน่วยงาน ต้องรับตัวชี้วัดนี้เป็นตัวชี้วัดภาคบังคับ และต้องรายงาน
 21 ผลการดำเนินงานในเดือนที่ผ่านมาให้กับกองแผนงานในทุกเดือน ก่อนวันที่ 10 ของเดือนพฤศจิกายน และ
 22 ธันวาคม พ.ศ.2567 มกราคม กุมภาพันธ์ และมีนาคม พ.ศ.2568

23 **1. ศึกษาและทบทวนแผนปฏิบัติการกรมอนามัย** หน่วยงานภาครัฐต้องจัดทำ
 24 แผนปฏิบัติการระดับกรม เพื่อเป็นแผนปฏิบัติการหลักประจำปีงบประมาณที่ใช้กำกับ ติดตาม และประเมิน
 25 ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานของหน่วยงานภายใต้สังกัดตนเองให้สอดคล้องกับเป้าหมายของพระราชบัญญัติ
 26 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ซึ่งหน่วยงานสังกัดกรมจะต้องจัดทำแผนปฏิบัติการหน่วยงานที่สอดคล้อง
 27 รับกับวัตถุประสงค์ กิจกรรมสำคัญ และตัวชี้วัดที่ปรากฏในแผนปฏิบัติการกรม

28 กองแผนงานโดยกลุ่มพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์ ในฐานะผู้รับผิดชอบในการ
 29 อำนวยการจัดทำแผนปฏิบัติการกรมอนามัย ได้ศึกษาและทบทวนลักษณะตัวชี้วัดเพื่อพิจารณาความเป็นไปได้
 30 ในการกำหนดตัวชี้วัดที่ครอบคลุม RE-AIM ซึ่งหากแผนปฏิบัติการกรมอนามัยไม่มีตัวชี้วัดที่ครอบคลุม RE-AIM
 31 กองแผนงานจำเป็นต้องหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดตัวชี้วัดใหม่ตามกรอบแนวคิด RE-AIM ที่
 32 สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการหน่วยงานตนเอง

33 **2. วางแผนและพัฒนากรอบการประเมินผลร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** หลังจากศึกษา
 34 และทบทวนแผนปฏิบัติการกรมอนามัยแล้ว กองแผนงานได้หารือร่วมกับกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร (ก.พ.ร.) ใน
 35 การกำหนดแนวทางและเงื่อนไขการกำกับ ติดตาม และประเมินผลผ่านการให้คะแนนตามกรอบการ
 36 ประเมินผลตามคำรับรองปฏิบัติราชการของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.)
 37 ซึ่งแนวทางนี้เรียกว่า “รายละเอียดตัวชี้วัด” ที่แสดงผลงานและค่าเป้าหมายที่ต้องนำเสนอ ช่วงเวลาที่ต้องรายงาน

1 และหลักฐานเชิงประจักษ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน พร้อมหลักเกณฑ์การให้คะแนนตามระดับที่
2 กำหนด

3 **3. ชี้แจงรายละเอียดตัวชี้วัดให้กับหน่วยงานสังกัดกรมอนามัย** การหารือร่วมกับกลุ่ม
4 พัฒนาระบบบริหารนำไปสู่ (ร่าง) รายละเอียดตัวชี้วัด จากนั้น กลุ่มพัฒนาระบบบริหารจัดประชุมชี้แจง (ร่าง)
5 รายละเอียดตัวชี้วัดตามคำรับรองปฏิบัติราชการ โดยให้หน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพตัวชี้วัดได้ชี้แจง (ร่าง)
6 รายละเอียดตัวชี้วัดของตนเองให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบและร่วมให้ความคิดเห็น กองแผนงานได้เข้าร่วม
7 การประชุมครั้งนี้ด้วย

8 **4. คัดเลือกตัวชี้วัดนำร่องที่สอดคล้องกับกรอบแนวคิด RE-AIM จากแผนปฏิบัติการ**
9 **หน่วยงาน** เนื่องจากแผนปฏิบัติการหน่วยงานมีความหลากหลายขึ้นอยู่กับสภาพปัญหาและทรัพยากรที่มีอยู่
10 ของพื้นที่ที่แต่ละหน่วยงานสังกัดกรมอนามัยเข้าไปเกี่ยวข้อง การให้กองแผนงานกำหนดตัวชี้วัดหลักที่สามารถ
11 วัดผลและเปรียบเทียบผลระหว่างหน่วยงานจึงไม่เหมาะสม อีกทั้ง แผนปฏิบัติการกรมอนามัยมีตัวชี้วัดเกี่ยวกับ
12 Maintenance น้อยมาก กองแผนงานจึงขอความร่วมมือหน่วยงานสังกัดกรมอนามัยส่วนกลางที่เป็นหน่วยงาน
13 วิชาการและหน่วยงานสนับสนุน คัดเลือกตัวชี้วัดตามกรอบแนวคิด RE-AIM ประเภทละ 1 ตัวชี้วัดโดยไม่มี
14 ตัวชี้วัดประเภท Maintenance (รวม 4 ตัวชี้วัดต่อหน่วยงาน) เพื่อใช้วัดความสำเร็จของการดำเนินการตาม
15 แผนปฏิบัติการหน่วยงานตนเอง และขอให้หน่วยงานวิชาการคัดเลือกตัวชี้วัดสำหรับหน่วยงานส่วนภูมิภาค

16 **5. ประกาศใช้รายละเอียดตัวชี้วัดอย่างเป็นทางการ** กลุ่มพัฒนาระบบบริหารจัดประชุม
17 ชี้แจงรายละเอียดตัวชี้วัดให้กับหน่วยงานสังกัดกรมอนามัยอีกครั้ง โดยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทุก
18 หน่วยงานเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขได้อย่างถูกต้องครบถ้วน หน่วยงานเจ้าภาพตัวชี้วัดอธิบายและ
19 ตอบข้อซักถามต่าง ๆ จากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง หลังการประชุมฯ นี้ กลุ่มพัฒนาระบบบริหารนำรายละเอียด
20 ตัวชี้วัดฉบับสมบูรณ์เผยแพร่บนหน้าเว็บไซต์ของกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร ซึ่งถือเป็นการประกาศใช้รายละเอียด
21 ตัวชี้วัดอย่างเป็นทางการ

22 **6. รายงานผลการดำเนินงานตามเงื่อนไขที่กำหนด** กรมอนามัยมีศูนย์ปฏิบัติการกรม
23 อนามัย (Data Operation Center 4.0: DOC 4.0) ที่เป็นระบบบันทึกข้อมูลแผนงาน โครงการ และการ
24 เบิกจ่ายงบประมาณที่ทุกหน่วยงานต้องบันทึกผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการหน่วยงานของตนเอง
25 หน่วยงานสังกัดกรมอนามัย จำนวน 37 หน่วยงาน ต้องรายงานผลการดำเนินงานตามรายละเอียดตัวชี้วัดใน
26 ระบบ DOC4.0 นี้ ก่อนวันที่ 10 ของเดือนพฤศจิกายน และธันวาคม พ.ศ.2567 มกราคม กุมภาพันธ์ และ
27 มีนาคม พ.ศ.2568 ซึ่งเป็นเงื่อนไขการให้คะแนนตามรายละเอียดตัวชี้วัดด้วย การกำหนดให้กรรายงานผลการ
28 ดำเนินงานในระบบ DOC4.0 เป็นเงื่อนไขในการให้คะแนนในรายละเอียดตัวชี้วัด ก็เพื่อเป็นการใช้ระบบการ
29 เก็บข้อมูลที่มีอยู่สำหรับการบันทึกการเปลี่ยนแปลงที่แผนปฏิบัติการหน่วยงานได้สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิด
30 RE-AIM

31 กองแผนงานจัดทำกระดานข้อมูลตัวชี้วัด (Dashboard) โดยใช้โปรแกรม Lookerstudio
32 เพื่อสะท้อนการเปลี่ยนแปลงของตัวชี้วัดในแต่ละเดือนให้กับหน่วยงานสังกัดกรมอนามัย การสะท้อน
33 สถานการณ์ความก้าวหน้าของแผนปฏิบัติการหน่วยงานอย่างต่อเนื่องช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรู้เท่าทัน
34 สถานการณ์และสามารถปรับแผนปฏิบัติการได้อย่างเหมาะสม อีกทั้ง ช่วยให้กองแผนงานสามารถให้การ
35 สนับสนุนและให้คำปรึกษาในการปรับแผนปฏิบัติการหน่วยงานได้อย่างตรงจุดมากขึ้น

36 **7. แจ้งผลการประเมินตามรายละเอียดตัวชี้วัดให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** กองแผนงาน
37 ดำเนินการประเมินผลการดำเนินงานตามรายละเอียดตัวชี้วัด และแจ้งผลให้กับกลุ่มพัฒนาระบบบริหารและ

1 หน่วยงานสังกัดกรมอนามัยทราบผลคะแนนและข้อสังเกตสำหรับการปรับปรุงแผนปฏิบัติการผ่านหนังสือ
2 ราชการ

3 **8. ปรับตัวชีวิตและค่าเป้าหมายให้สอดคล้องกับผลการดำเนินงานปัจจุบัน** หลังจากกอง
4 แผนงานแจ้งผลการประเมินแล้ว หน่วยงานที่จำเป็นต้องปรับตัวชีวิตและค่าเป้าหมายให้สอดคล้องกับผลการ
5 ดำเนินงานปัจจุบัน พิจารณาปรับตัวชีวิตและค่าเป้าหมาย และปรับแผนปฏิบัติการหน่วยงานให้สอดคล้องกัน
6 และส่งกลับมาที่กองแผนงานภายใน 5 วันทำการ หลังจากทราบผลการประเมินจากกองแผนงานแล้ว

7 **ดัชนีความสำเร็จในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการหน่วยงาน**

8 การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2568 เพื่อให้ได้
9 ผลสำเร็จตามเป้าหมายตามแผนปฏิบัติการ คำนึงถึงลักษณะผลลัพธ์ 4 ประเภทต่อไปนี้ ซึ่งรวมกันเรียกว่า
10 “ดัชนีความสำเร็จการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการหน่วยงาน”

11 1. **Reach (R):** การเข้าถึง, ครอบคลุม หน่วยนับ ร้อยละ = แบ่งเป็น 2 ระดับ

12 ○ ระดับประชาชน: จำนวนประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรม และ/หรือ

13 ○ ระดับเจ้าหน้าที่: จำนวนเจ้าหน้าที่กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรม เทียบกับค่าเป้าหมายตามแผน
14 ของกลุ่มประชากรหรือเจ้าหน้าที่ที่ลักษณะอยู่ในกลุ่มเป้าหมาย

15 2. **Effectiveness (E):** ประสิทธิภาพ ได้ผลตามที่คาดหวังกับประชากรกลุ่มเป้าหมาย หน่วยนับ ร้อยละ =
16 ผลลัพธ์สุขภาพที่เกิดขึ้นกับกลุ่มประชากรเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมายตามแผน

17 3. **Adoption (A):** องค์กร ชุมชนที่เข้าร่วมกิจกรรมหรือนำแนวทาง มาตรการ ข้อเสนอแนะไปประยุกต์ หน่วย
18 นับ ร้อยละ = จำนวนองค์กร ชุมชน หรือกลุ่มตัวแทนประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรม หรือนำแนวทาง
19 มาตรการ ข้อเสนอแนะไปประยุกต์ เทียบกับค่าเป้าหมายตามแผน

20 4. **Implementation (I):** การดำเนินกิจกรรมตามแนวทางที่กำหนดอย่างครบถ้วน หน่วยนับ ร้อยละ =
21 จำนวนองค์กร ชุมชน หรือกลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรม ที่ดำเนินการตามเงื่อนไข แนวทาง หรือมาตรฐานที่
22 กำหนดอย่างครบถ้วน เทียบกับค่าเป้าหมายตามแผน

23 ผลการดำเนินงานตามประเภทตัวชี้วัด RE-AI ของแต่ละหน่วยงาน ถูกนำมาคำนวณเพื่อหาค่า
24 ดัชนีความสำเร็จ โดยใช้สูตรการคำนวณหาค่ากลาง เพื่อลดผลกระทบจากค่าตัวเลขที่สูงหรือต่ำมาก ดังตัวอย่าง
25 ด้านล่างนี้

26 **ตัวอย่าง**

ประเด็น	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ	ดัชนี
R	5000 คน	4000 คน	80	80
E	ร้อยละ 80	ร้อยละ 75	93.4	93.4
A	1,500 แห่ง	1200 แห่ง	80	80
I	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	100	100
คิดเป็นดัชนีภาพรวม (ค่ากลาง Median ของ REAI โดย 1. นำดัชนีมาเรียงจากน้อย ไป มาก 2. นำค่าดัชนีตำแหน่งที่ 2 และ 3 มารวมกัน แล้วหาร 2 (80, 80, 93.4, 100) $\frac{80+93.4}{2} = 86.7$				86.7

27

28 **ความครบถ้วนของการดำเนินกิจกรรมและการเบิกจ่ายงบประมาณ**

1 จำนวนกิจกรรมและค่าใช้จ่ายที่เบิกจ่ายจริงของแต่ละหน่วยงานในระบบ DOC4.0 ถูกนำมา
2 คิดเป็นร้อยละของความครบถ้วนของการดำเนินกิจกรรมและการเบิกจ่ายงบประมาณ โดยเทียบกับจำนวน
3 กิจกรรมและประมาณการค่าใช้จ่ายตามแผนปฏิบัติการหน่วยงานที่บันทึกในระบบ DOC4.0 ในช่วงเริ่มต้นของ
4 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ก่อนเริ่มดำเนินการ

5 การวิเคราะห์ข้อมูล

6 ดัชนีความสำเร็จในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการระดับหน่วยงาน ในช่วง 5 เดือนแรก
7 ของปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ถูกแบ่งเป็นระดับและเชื่อมโยงกับการให้คะแนนดังนี้
8 สำหรับหน่วยงานวิชาการ และส่วนภูมิภาค แบ่งระดับดังนี้

คะแนน	1	1.5	2
ดัชนีความสำเร็จ (ร้อยละ)	≤ 60	61 - 74	≥ 75
การแปลผล	ปรับปรุง	ปานกลาง	ดีมาก
แนวปฏิบัติ	ปรับปรุงแผนด่วน	เฝ้าสังเกตผลผลิต	ขยายผล

9

10 สำหรับหน่วยงานสนับสนุน แบ่งระดับดังนี้

คะแนน	0.4	0.8	1.2	1.6	2
ดัชนีความสำเร็จ (ร้อยละ)	≤ 70	71 - 74	75 - 79	80 - 84	85-100
การแปลผล	ปรับปรุง	ปานกลาง		ดี	ดีมาก
แนวปฏิบัติ	ปรับปรุงแผนด่วน	เฝ้าสังเกตผลผลิต		ขยายผล	

11 ความครบถ้วนของการดำเนินกิจกรรมและการเบิกจ่ายงบประมาณ ถูกนำมาแบ่งระดับเพื่อให้
12 คะแนนเช่นกัน ดังนี้

คะแนน	1	1.5	2
ความครบถ้วน (ร้อยละ)	≤80	81-89	90-100

13

14 การพิจารณาจากคณะกรรมการการวิจัยในมนุษย์

15 การศึกษานี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิที่หน่วยงานสังกัดกรมอนามัยรายงานในระบบ DOC4.0 ตาม
16 กรอบรายละเอียดตัวชี้วัดที่ผ่านการเห็นชอบจากผู้บริหารกรมอนามัย และเป็นหนึ่งในตัวชี้วัดตามคำรับรองการ
17 ปฏิบัติราชการของหน่วยงานสังกัดกรมอนามัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

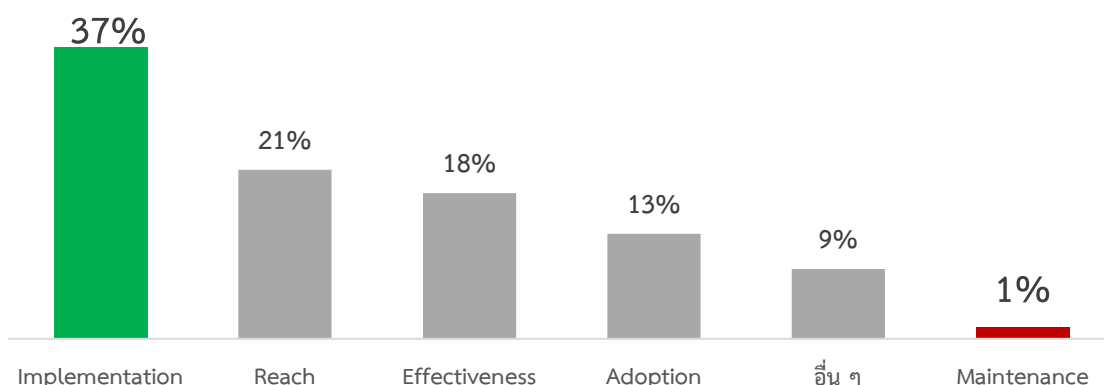
18 ผลการศึกษา

19 ลักษณะตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติการกรมอนามัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

20 แผนปฏิบัติการกรมอนามัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 มีโครงการสำคัญ จำนวน 33
21 โครงการ จำนวนตัวชี้วัด 136 ตัวชี้วัด เมื่อพิจารณาประเภทตัวชี้วัดตามกรอบแนวคิด RE-AIM พบว่า ประเภท
22 ตัวชี้วัดที่ปรากฏในแผนปฏิบัติการกรมอนามัยมากที่สุด คือ ประเภท Implementation (การดำเนินการ) ร้อย
23 ละ 37 รองลงมา ประเภท Reach (การเข้าถึง) ร้อยละ 21 ส่วนประเภทตัวชี้วัดที่ปรากฏน้อยที่สุด คือ ประเภท
24 Maintenance (การคงสภาพ) มีเพียงร้อยละ 1 เท่านั้น (กราฟ 1)

25 ตัวชี้วัดอื่น ๆ ที่ปรากฏในแผนปฏิบัติการกรมอนามัย มีร้อยละ 9 ประกอบด้วยตัวชี้วัดที่เป็น
26 ปัจจัยนำเข้า เช่น คู่มือ แนวทาง เกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรฝึกอบรม รายงานการประชุม และกลไกการทำงาน

1

2

3 กราฟ 1 ร้อยละของตัวชี้วัดที่ปรากฏในแผนปฏิบัติการกรมอนามัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำแนกตามประเภท
4 ตัวชี้วัดตามกรอบแนวคิด RE-AIM

5 รายละเอียดตัวชี้วัด

6 หลังจากกองแผนงานได้ทบทวนแผนปฏิบัติการกรมอนามัยและหารือกับกลุ่มพัฒนาระบบ
7 บริหารแล้ว จึงได้ร่างรายละเอียดตัวชี้วัดที่ประยุกต์ใช้กรอบแนวคิด RE-AIM โดยเหลือประเภทตัวชี้วัด 4
8 ประเภท และผสมผสานกับการประเมินผลความครบถ้วนของการดำเนินกิจกรรมและการเบิกจ่ายงบประมาณ
9 ที่เป็นรูปแบบที่ใช้กันอยู่เดิมเพื่อเพิ่มโอกาสการยอมรับจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดดังนี้
10 หน่วยงานวิชาการและหน่วยงานส่วนภูมิภาค

ระดับ	เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน	แนวทางการประเมิน/ หลักฐาน																				
1 - 3	<p>1.มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน</p> <p>2.ร้อยละการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการที่บรรลุเป้าหมายกิจกรรมตามรอบการประเมิน</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>คะแนน</th> <th>1</th> <th>1.5</th> <th>2</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ร้อยละ</td> <td>≤80</td> <td>81-89</td> <td>90-100</td> </tr> </tbody> </table>	คะแนน	1	1.5	2	ร้อยละ	≤80	81-89	90-100	3	<p>1. มีรายงานการติดตามการดำเนินงานตัวชี้วัดตามคำรับรองฯ ทุกเดือน โดยนำขึ้นเว็บไซต์ของหน่วยงาน และบันทึก URL ในระบบ DOC4.0 ภายในวันที่ 10 ของเดือนถัดไป (1 คะแนน)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>เดือน</th> <th>1</th> <th>2</th> <th>3</th> <th>4</th> <th>5</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>คะแนน</td> <td>0.2</td> <td>0.4</td> <td>0.6</td> <td>0.8</td> <td>1</td> </tr> </tbody> </table> <p>หมายเหตุ : หากเกินระยะเวลาที่กำหนดถือว่าไม่มีรายงานในเดือนนั้น</p> <p>2.รายงานผลการดำเนินงานตามเป้าหมายกิจกรรมจากระบบ DOC4.0 โดยตัดข้อมูล ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2568 (2 คะแนน)</p> <p>(หมายเหตุ: กรณีพบว่า หน่วยงานรายงานผลการดำเนินงานในระบบ DOC 4.0 ไม่ครบถ้วน กองแผนงานจะหัก 0.2 คะแนน)</p>	เดือน	1	2	3	4	5	คะแนน	0.2	0.4	0.6	0.8	1
คะแนน	1	1.5	2																				
ร้อยละ	≤80	81-89	90-100																				
เดือน	1	2	3	4	5																		
คะแนน	0.2	0.4	0.6	0.8	1																		
4 - 5	<p>การบรรลุเป้าหมายตัวชี้วัดผลผลิตสำคัญภาพรวมตาม 4 ประเด็น ของ “ดัชนีความสำเร็จในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการระดับหน่วยงาน” จะต้อง ≥ร้อยละ 75</p> <p>เกณฑ์การให้คะแนน</p>	2	<p>รายงานผลการดำเนินงานผลผลิตสำคัญตามแผนปฏิบัติการ กรมอนามัย พ.ศ. 2568 โดยตัดข้อมูล ณ 28 กุมภาพันธ์ 2568</p> <p>ตัวอย่าง</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>ประเด็น</th> <th>เป้าหมาย</th> <th>ผลการดำเนินงาน</th> <th>ร้อยละ</th> <th>ดัชนี</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>R</td> <td>5000 คน</td> <td>4000 คน</td> <td>80</td> <td>80</td> </tr> <tr> <td>E</td> <td>ร้อยละ 80</td> <td>ร้อยละ 75</td> <td>93.4</td> <td>93.4</td> </tr> </tbody> </table>	ประเด็น	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ	ดัชนี	R	5000 คน	4000 คน	80	80	E	ร้อยละ 80	ร้อยละ 75	93.4	93.4					
ประเด็น	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ	ดัชนี																			
R	5000 คน	4000 คน	80	80																			
E	ร้อยละ 80	ร้อยละ 75	93.4	93.4																			

ระดับ	เกณฑ์การให้คะแนน				คะแนน	แนวทางการประเมิน/ หลักฐาน				
	คะแนน	1	1.5	2		A	1,500 แห่ง	1200 แห่ง	80	80
	ร้อยละ	≤ 60	61 - 74	≥ 75		I	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	100	100
						คิดเป็นดัชนีภาพรวม (ค่ากลาง Median ของ REAI โดย 3. นำดัชนีมาเรียงจากน้อย ไป มาก 4. นำค่าดัชนีตำแหน่งที่ 2 และ 3 มารวมกัน แล้ว หาร 2 (80, 80, 93.4, 100) $\frac{80+93.4}{2} = 86.7$				
	คะแนนรวม				5					

1
2

3 หน่วยงานสายสนับสนุน

ระดับ	เกณฑ์การให้คะแนน				คะแนน	แนวทางการประเมิน/ หลักฐาน																																								
1 -3	1.มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน				3	1. มีรายงานการติดตามการดำเนินงานตัวชี้วัดตามคำรับรองฯ ทุกเดือน โดยนำขึ้นเว็บไซต์ของหน่วยงาน และบันทึก URL ในระบบ DOC ภายในวันที่ 10 ของเดือนถัดไป (1 คะแนน)																																								
	2.ร้อยละการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการที่บรรลุเป้าหมายกิจกรรมตามรอบการประเมิน					<table border="1"> <thead> <tr> <th>เดือน</th> <th>1</th> <th>2</th> <th>3</th> <th>4</th> <th>5</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>คะแนน</td> <td>0.2</td> <td>0.4</td> <td>0.6</td> <td>0.8</td> <td>1</td> </tr> </tbody> </table> <p>หมายเหตุ : หากเกินระยะเวลาที่กำหนดถือว่าไม่มีรายงานในเดือนนั้น</p>				เดือน	1	2	3	4	5	คะแนน	0.2	0.4	0.6	0.8	1																									
เดือน	1	2	3	4	5																																									
คะแนน	0.2	0.4	0.6	0.8	1																																									
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>คะแนน</th> <th>1</th> <th>1.5</th> <th>2</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ร้อยละ</td> <td>≤80</td> <td>81-89</td> <td>90-100</td> </tr> </tbody> </table>				คะแนน	1	1.5	2	ร้อยละ	≤80	81-89	90-100		2.รายงานผลการดำเนินงานตามเป้าหมายกิจกรรมจากระบบ DOC4.0 โดยตัดข้อมูล ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2568 (2 คะแนน) (หมายเหตุ: กรณีพบว่า หน่วยงานรายงานผลการดำเนินงานในระบบ DOC 4.0 ไม่ครบถ้วน กองแผนงานจะหัก 0.2 คะแนน)																																
คะแนน	1	1.5	2																																											
ร้อยละ	≤80	81-89	90-100																																											
4-5	ร้อยละการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการที่บรรลุเป้าหมายกิจกรรมตามรอบการประเมิน ตาม 4 ประเด็นข้างต้น ของ “ดัชนีความสำเร็จในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการระดับหน่วยงาน”				2	รายงานผลการดำเนินงานตามเป้าหมายกิจกรรมจากระบบ DOC4.0 โดยตัดข้อมูล ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2568 (2 คะแนน)																																								
	เกณฑ์การให้คะแนน					ตัวอย่าง																																								
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>คะแนน</th> <th>0.4</th> <th>0.8</th> <th>1.2</th> <th>1.6</th> <th>2</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ร้อยละ</td> <td>≤ 70</td> <td>71 - 74</td> <td>75 - 79</td> <td>80 - 84</td> <td>85-100</td> </tr> </tbody> </table>				คะแนน	0.4	0.8	1.2	1.6	2	ร้อยละ	≤ 70	71 - 74	75 - 79	80 - 84	85-100		<table border="1"> <thead> <tr> <th>ประเด็น</th> <th>เป้าหมาย</th> <th>ผลการดำเนินงาน</th> <th>ร้อยละ</th> <th>ดัชนี</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>R</td> <td>5000 คน</td> <td>4000 คน</td> <td>80</td> <td>80</td> </tr> <tr> <td>E</td> <td>ร้อยละ 80</td> <td>ร้อยละ 75</td> <td>93.4</td> <td>93.4</td> </tr> <tr> <td>A</td> <td>1,500 แห่ง</td> <td>1200 แห่ง</td> <td>80</td> <td>80</td> </tr> <tr> <td>I</td> <td>ร้อยละ 100</td> <td>ร้อยละ 100</td> <td>100</td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table>				ประเด็น	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ	ดัชนี	R	5000 คน	4000 คน	80	80	E	ร้อยละ 80	ร้อยละ 75	93.4	93.4	A	1,500 แห่ง	1200 แห่ง	80	80	I	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	100	100
คะแนน	0.4	0.8	1.2	1.6	2																																									
ร้อยละ	≤ 70	71 - 74	75 - 79	80 - 84	85-100																																									
ประเด็น	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ	ดัชนี																																										
R	5000 คน	4000 คน	80	80																																										
E	ร้อยละ 80	ร้อยละ 75	93.4	93.4																																										
A	1,500 แห่ง	1200 แห่ง	80	80																																										
I	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	100	100																																										
						คิดเป็นดัชนีภาพรวม (ค่ากลาง Median ของ REAI โดย 86.7																																								

ระดับ	เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน	แนวทางการประเมิน/ หลักฐาน
			1. นำดัชนีมาเรียงจากน้อย ไป มาก 2. นำค่าดัชนีตำแหน่งที่ 2 และ 3 มารวมกัน แล้ว ทหาร 2 (80, 80, 93.4, 100) $\frac{80+93.4}{2} = 86.7$
	คะแนนรวม	5	

1

2

3 **รายการตัวชี้วัดของหน่วยงาน**

4 การประชุมชี้แจงรายละเอียดตัวชี้วัดช่วยให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเห็นภาพการใช้ประโยชน์จาก
 5 ข้อมูลการประเมินผลตามกรอบแนวคิด RE-AIM และสามารถเลือกตัวชี้วัดตามเงื่อนไขที่กำหนดได้ ตาราง 1
 6 แสดงตัวอย่างรายการตัวชี้วัดตามกรอบแนวคิด RE-AIM โดยแสดงประเภทตัวชี้วัด RE-AI ที่หน่วยงานกำหนด
 7 จากแผนปฏิบัติการหน่วยงานตนเอง การเลือกตัวชี้วัดทั้ง 4 ประเภทจะต้องสอดคล้องกันเชิงเหตุและผล
 8 นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของกันและกัน

9

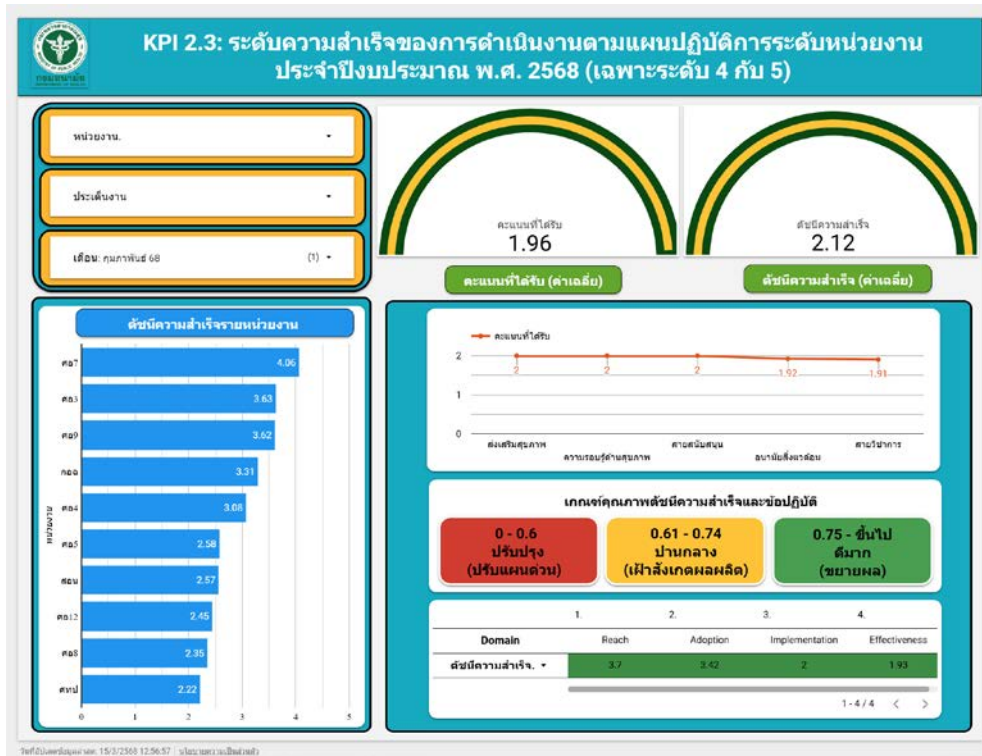
10 ตาราง 1 ตัวอย่างรายการตัวชี้วัดของหน่วยงาน ตามกรอบแนวคิด RE-AIM

หน่วยงาน	ประเภทตัวชี้วัด			
	Reach	Effectiveness	Adoption	Implementation
สส	จำนวนผู้ผ่านการพัฒนา ศักยภาพบุคลากร ผู้บริหารจัดการการ ขับเคลื่อนโรงเรียน ส่งเสริมสุขภาพระดับ มาตรฐานสากล ใน ระดับเขตสุขภาพและ ระดับจังหวัด (คน)	ร้อยละของเด็กอายุ 6 - 19 ปี เริ่มอ้วนและอ้วน ไม่ เกิน (ร้อยละ)	จำนวนโรงเรียนสมัครเข้าร่วม เป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ระดับมาตรฐานสากล Global Standards for Health Promoting School : GSHPS (แห่ง)	โรงเรียนเข้าร่วมกระบวนการพัฒนา สู่การเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ระดับมาตรฐานสากล Global Standards for Health Promoting School : GSHPS) (แห่ง)
เป้าหมาย 5 เดือนแรก	200	10	15,000	1,000
	เหมือน 5 เดือนแรก	เหมือน 5 เดือนแรก	โรงเรียนเข้าร่วม กระบวนการพัฒนาสู่การเป็น โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับ มาตรฐานสากล Global Standards for Health Promoting School : GSHPS (แห่ง)	โรงเรียนผ่านการประเมินรับรอง เป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับ มาตรฐานสากล Global Standards for Health Promoting School : GSHPS) (แห่ง)
เป้าหมาย 5 เดือนหลัง	200	10	4,000	400

11

12 การสะท้อนผลการดำเนินงาน

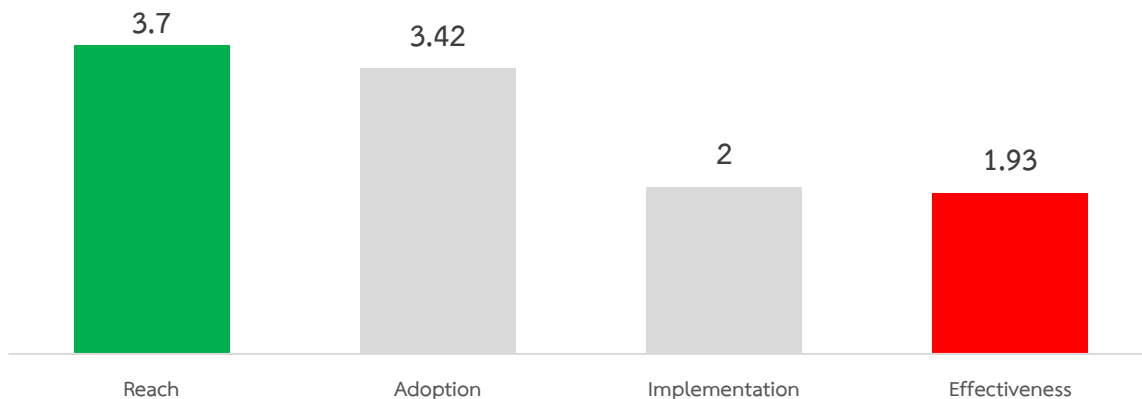
- 1 รูปภาพ 1 แสดงกระดานข้อมูล (Dashboard) ที่กองแผนงานจัดทำขึ้นเพื่อสะท้อน
- 2 สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของตัวชี้วัดตามประเภท RE-AI กระดานข้อมูลนี้แสดงข้อมูลเกี่ยวกับดัชนี
- 3 ความสำเร็จตามประเภทตัวชี้วัด การแปลผล คะแนนที่ได้รับ และเปรียบเทียบค่าต่าง ๆ ตามรายชื่อหน่วยงาน
- 4 ประเด็นงาน และช่วงเดือน

- 5
- 6 รูปภาพ 1 กระดานข้อมูล (Dashboard) สะท้อนสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของตัวชี้วัดตามประเภท RE-AI

ดัชนีความสำเร็จในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการหน่วยงาน

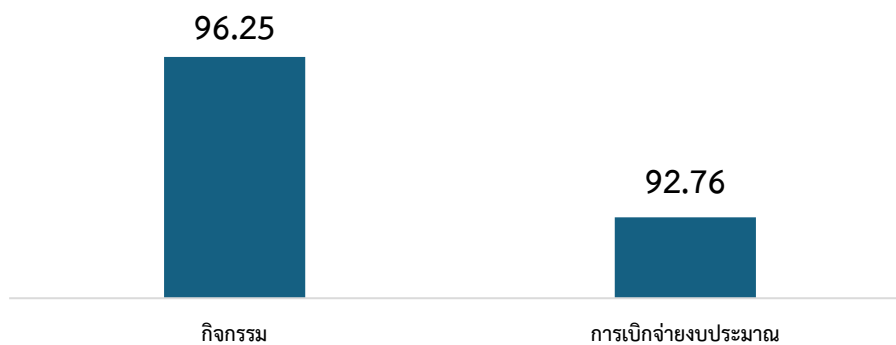
- 9 ทุกหน่วยงานสังกัดกรมอนามัยมีดัชนีความสำเร็จฯ อยู่ในระดับดีมาก หมายถึง แผนปฏิบัติการ
- 10 หน่วยงานนำไปสู่การบรรลุค่าเป้าหมายตามที่กำหนดได้อย่างดี กราฟ 2 แสดงความแตกต่างของดัชนี
- 11 ความสำเร็จในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการหน่วยงาน จำแนกตามประเภทตัวชี้วัด RE-AI โดยพบว่า ทุก
- 12 ประเภทตัวชี้วัดมีค่าดัชนีความสำเร็จเกิน 1 ทั้งหมด ซึ่งหมายความว่า สามารถบรรลุค่าเป้าหมายได้สำเร็จ ทั้งนี้
- 13 แผนปฏิบัติการหน่วยงานของกรมอนามัยนำไปสู่การบรรลุผลเกินค่าเป้าหมายในประเภทการเข้าถึงมากที่สุด
- 14 ถึง 3.7 เท่า รองลงมาประเภทการนำไปประยุกต์ใช้ 3.42 เท่า และการดำเนินการอย่างครบถ้วน 2 เท่า
- 15 นอกจากนี้ มีหน่วยงานที่มีตัวชี้วัดประเภท RE-AI ที่บรรลุผลเกินค่าเป้าหมายของรอบ 5 เดือนหลังไปแล้วถึง
- 16 28 หน่วยงานจากทั้งหมด 37 หน่วยงาน คิดเห็นร้อยละ 75.68

1
2 กราฟ 2 ความแตกต่างของดัชนีความสำเร็จในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการหน่วยงาน จำแนกตามประเภทตัวชี้วัด RE-AI

3 ความครบถ้วนของการดำเนินกิจกรรมและการเบิกจ่ายงบประมาณ

4 กราฟ 3 แสดงร้อยละของกิจกรรมและค่าใช้จ่ายที่ถูกดำเนินการแล้วอย่างครบถ้วน ใน
5 ภาพรวมพบว่า ร้อยละ 96.25 ของกิจกรรมที่ปรากฏในแผนปฏิบัติการหน่วยงานมีการดำเนินการแล้วอย่าง
6 ครบถ้วน ซึ่งยังมีกิจกรรมจำนวนเล็กน้อยที่ยังไม่ได้ดำเนินการ เช่นเดียวกันกับการเบิกจ่ายงบประมาณที่อยู่ใน
7 ระดับที่ต่ำกว่าเป้าหมายเล็กน้อย โดยพบว่าการเบิกจ่ายงบประมาณอย่างครบถ้วนที่ร้อยละ 92.76

8
9 กราฟ 3 ร้อยละของกิจกรรมและค่าใช้จ่ายที่ถูกดำเนินการแล้วอย่างครบถ้วน

10 วิจัยและข้อยุติ

11 การศึกษานี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้กรอบแนวคิด RE-AIM ในการ
12 ประเมินผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการหน่วยงานด้านการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมของ
13 หน่วยงานสังกัดกรมอนามัย และค้นหาโอกาสในการใช้ผลการประเมินจากกรอบแนวคิด RE-AIM เพื่อวางแผน
14 และปรับแผนปฏิบัติการหน่วยงานให้เหมาะสม

15 ผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่า ลักษณะตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติการกรมอนามัย ประจำปี
16 งบประมาณ พ.ศ. 2568 มีความครอบคลุมประเภทตัวชี้วัดตามกรอบแนวคิด RE-AIM แต่สัดส่วนประเภท
17 ตัวชี้วัดแตกต่างกันมาก โดยตัวชี้วัดประเภทการดำเนินงาน (Implementation) คือ การดำเนินการตาม
18 แนวทาง มาตรฐาน หรือข้อแนะนำของกิจกรรม โครงการ และแผนงานอย่างครบถ้วนปรากฏในแผนปฏิบัติการ
19 กรมอนามัยมากที่สุด ซึ่งเป็นลักษณะตัวชี้วัดเชิงกระบวนการ และมีตัวชี้วัดประเภทการคงสภาพ
20 (Maintenance) น้อยมาก เพียงร้อยละ 1 จึงทำให้กองแผนงานต้องตัดประเภทตัวชี้วัดการคงสภาพ เหลือ
21 เพียง RE-AI

22 การที่ตัวชี้วัดประเภทการดำเนินงานปรากฏในแผนปฏิบัติการกรมอนามัยมากที่สุด สะท้อน
23 ให้เห็นว่า ตามความคิดของหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการในแผนปฏิบัติการกรมอนามัย ตัวชี้วัดเชิง

1 กระบวนการอาจส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายมากที่สุด ซึ่งอาจได้รับอิทธิพลจากระดับความรู้ความเข้าใจของ
 2 เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับระเบียบและเงื่อนไขด้านกฎหมายและการบริหารงานและงบประมาณของหน่วยงาน
 3 สอดคล้องกับการศึกษาของภทววรรณ อักษรกับเทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์ (พ.ศ. 2564) และสมนึก พิมลเสถียร
 4 (พ.ศ. 2551) ที่ค้นพบว่า ความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ทั้งระดับปฏิบัติการและบริหารมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของ
 5 งานและงบประมาณ เนื่องจากการใช้จ่ายงบประมาณจะต้องมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ ทำให้เจ้าหน้าที่
 6 เข้าใจว่าต้องระมัดระวังตัวเป็นพิเศษเป็นปัจจัยนำเข้าและกระบวนการครบถ้วนเพื่อให้ง่ายต่อการตรวจสอบการเบิกจ่าย
 7 ตามรายการที่ระเบียบด้านงบประมาณกำหนด ซึ่งอาจเป็นเหตุผลที่ทำให้หน่วยงานภาครัฐมักจะใช้ตัวชี้วัด
 8 ประเภทปัจจัยนำเข้าและกระบวนการเป็นตัวชี้วัดผลสำเร็จของการดำเนินงาน

9 กรอบแนวคิด RE-AIM ให้มีความสำคัญกับตัวชี้วัดทั้ง 5 ประเภทเท่า ๆ กัน ทำให้มีความ
 10 สอดคล้องภายในสูง ช่วยสะท้อนผลสัมฤทธิ์ที่เป็นผลกระทบในวงกว้าง และสามารถประเมินได้ว่า ผลกระทบที่
 11 เกิดขึ้นนั้นมาจากการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการ
 12 บริหารจัดการภาครัฐยุคใหม่ที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์มากกว่าปัจจัยนำเข้าหรือกระบวนการ⁽²⁾

13 เมื่อพิจารณาดัชนีความสำเร็จฯ พบว่า ทุกหน่วยงานสังกัดกรมอนามัยมีดัชนีความสำเร็จฯ อยู่
 14 ในระดับดีมาก แผนปฏิบัติการหน่วยงานสามารถนำไปสู่การบรรลุผลเกินค่าเป้าหมายได้หลายเท่า และมี
 15 หน่วยงานสังกัดกรมอนามัยประมาณร้อยละ 76 ที่บรรลุผลเกินค่าเป้าหมายของรอบ 5 เดือนหลังไปด้วยแล้ว

16 ทางด้านความครบถ้วนของการดำเนินกิจกรรมและการเบิกจ่ายงบประมาณ พบว่า หน่วยงาน
 17 สามารถดำเนินกิจกรรมและเบิกจ่ายงบประมาณได้ใกล้เคียงกับจำนวนกิจกรรมและประมาณการงบประมาณที่
 18 ปรากฏในแผนปฏิบัติการหน่วยงานได้ ถึงแม้ยังมีกิจกรรมและงบประมาณที่ยังไม่ได้ดำเนินการอยู่เล็กน้อย

19 เมื่อนำดัชนีความสำเร็จฯ และความครบถ้วนของการดำเนินกิจกรรมและการเบิกจ่าย
 20 งบประมาณมาพิจารณาร่วมกัน จะเห็นได้ว่า ผลการดำเนินงานตามประเภทตัวชี้วัด RE-AI ที่เกิดขึ้นมีโอกาสสูง
 21 ที่จะมาจากการดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการหน่วยงาน ซึ่งสามารถสะท้อนประสิทธิผลและประสิทธิภาพ
 22 ของแผนปฏิบัติการหน่วยงานได้มากขึ้น

23 อย่างไรก็ตาม สำหรับหน่วยงานที่มีตัวชี้วัดบรรลุผลเกินค่าเป้าหมายของรอบ 5 เดือนหลังไปแล้ว
 24 ควรต้องพิจารณาปรับค่าเป้าหมายของรอบ 5 เดือนหลัง โดยต้องสูงกว่าผลการดำเนินงานในรอบ 5 เดือนแรก
 25 หรืออาจต้องทบทวนรายการตัวชี้วัดใหม่ที่มีผลต่อการบรรลุเป้าหมายอื่น ๆ เพื่อจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่
 26 อย่างเหมาะสม

27 การแสดงข้อมูลสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของตัวชี้วัดตามประเภท RE-AI ด้วยกระดาน
 28 ข้อมูล ช่วยให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตระหนักถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และสามารถดำเนินการปรับแผนปฏิบัติ
 29 การหน่วยงานได้ทันการณ์ ทั้งในระยะสั้น (รายเดือน) และระยะยาว (ในช่วง 5 เดือนหลังของปีงบประมาณ)
 30 ตัวอย่าง เช่น เมื่อพบว่า การเข้าถึงยังไม่มีเปลี่ยนแปลง อาจต้องพิจารณาปรับแผนปฏิบัติการฯ โดยเพิ่มการ
 31 จัดกิจกรรมให้กับประชากรกลุ่มเป้าหมายได้เข้ามามีกิจกรรมมากขึ้น หรือหากประสิทธิผลยังไม่เปลี่ยนแปลง
 32 หรือมีแนวโน้มลดลง อาจพิจารณาปรับปรุงตัวมาตรการหรือคิดค้นมาตรการใหม่ ๆ ที่มีประสิทธิผลมากขึ้น
 33 กว่าเดิม เป็นต้น ข้อมูลที่ได้จากประเภทตัวชี้วัด RE-AI นี้ช่วยชี้แนะทิศทางในการปรับแผนปฏิบัติการระหว่าง
 34 ทางที่ชัดเจนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมา⁽¹⁾

35 สำหรับการประยุกต์ใช้กรอบแนวคิด RE-AIM เพื่อประเมินระดับความสำเร็จของการ
 36 ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการหน่วยงานมีความท้าทายด้วยเช่นกัน

37 เนื่องจากกองแผนงานไม่ได้กำหนดกรอบลักษณะตัวชี้วัดด้วยกรอบแนวคิด RE-AIM ตั้งแต่
 38 ช่วงจัดทำแผนปฏิบัติการกรมหรือแผนปฏิบัติการหน่วยงานหรือแผนงาน/โครงการ ทำให้เกิดความท้าทายใน

1 การกำหนดตัวชี้วัดใหม่ที่อาจเพิ่มต้นทุนในการเก็บข้อมูล หรือสร้างความกังวลเกี่ยวกับความถูกต้องสอดคล้อง
2 กับระเบียบด้านงบประมาณ ซึ่งต้องอาศัยเวลาในการสร้างความเข้าใจให้กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ทำให้การ
3 ประยุกต์ใช้กรอบแนวคิด RE-AIM ยังไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร

4 ตัวชี้วัดประเภทการประยุกต์ใช้ (Adoption) และการดำเนินงานครบถ้วน
5 (Implementation) มีความใกล้เคียงกันมาก ทำให้บางหน่วยงานสับสนในการเลือกรายการตัวชี้วัดสอง
6 ประเภทนี้

7 การเลือกรายการตัวชี้วัดตามกรอบแนวคิด RE-AIM ที่มีนัยสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายของ
8 แผนปฏิบัติการช่วยให้การกำกับ ติดตาม และประเมินผลมีความเหมาะสม และสามารถศึกษาความสอดคล้อง
9 ของแผนปฏิบัติการหน่วยงานและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้อง หากเลือกไม่เหมาะสม อาจส่งผล
10 ต่อระดับความสอดคล้องภายใน และทำให้เข้าใจผิดว่า การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมาจากแผนปฏิบัติการหรือ
11 องค์ประกอบภายใน แต่แท้จริงแล้ว มาจากปัจจัยอื่น ๆ ที่ไม่ถูกบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการหน่วยงาน ดังนั้น
12 รายการตัวชี้วัดควรต้องเลือกจากการเปลี่ยนแปลงที่คาดหวังจากกิจกรรมภายในโครงการในแผนปฏิบัติการ
13 หน่วยงานจึงจะเหมาะสม

14 การนำผลการศึกษานี้ไปประยุกต์ใช้จำเป็นต้องคำนึงถึงช่วงเวลาในการประยุกต์กรอบแนวคิด
15 RE-AIM และกลยุทธ์ของการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมของกรมอนามัยด้วย

16 การนำกรอบแนวคิด RE-AIM มาใช้เกิดขึ้นหลังจากที่หน่วยงานได้จัดทำแผนปฏิบัติการ
17 หน่วยงานแล้ว แต่กองแผนงานได้นำกรอบแนวคิดนี้มาใช้เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานตามคำรับรองการ
18 ปฏิบัติราชการระดับหน่วยงาน ไม่ได้นำมาใช้ในการวางแผนและจัดทำแผนปฏิบัติการตั้งแต่เริ่มต้น ทำให้การ
19 คัดเลือกตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับกรอบแนวคิด RE-AIM ต้องสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการหน่วยงานที่มีอยู่เดิม
20 เพื่อไม่ให้เพิ่มต้นทุนของการเก็บข้อมูลตัวชี้วัดที่ไม่มีมากนัก

21 กลยุทธ์ของการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมของกรมอนามัย มุ่งเน้นการสร้างควม
22 คลอบคลุมทั้งจำนวนประชากรเป้าหมายและองค์กรของภาคีเครือข่าย โดยกรมอนามัยเป็นผู้กำหนดกรอบ
23 ทิศทาง มาตรการ ข้อเสนอแนะ และแนวปฏิบัติให้กับประชาชนและภาคีเครือข่าย ดังนั้น กรอบแนวคิด RE-AIM
24 จึงสอดคล้องกับกลยุทธ์ของการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมของกรมอนามัย หากจะนำกรอบ
25 แนวคิด RE-AIM ไปใช้ในการวางแผนและประเมินผลแผนปฏิบัติการระดับกรม จึงจำเป็นต้องพิจารณากลยุทธ์
26 ของกรมด้วย

27 **ข้อยุติ**

28 กรอบแนวคิด RE-AIM สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการประเมินระดับความสำเร็จของการ
29 ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการหน่วยงานของกรมอนามัยได้ โดยนำมาพิจารณาร่วมกับความครบถ้วนของ
30 กิจกรรมและงบประมาณที่ถูกดำเนินการไปในเวลาที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารจัดการ
31 ภาครัฐยุคใหม่ ทั้งนี้ การประยุกต์ใช้กรอบแนวคิด RE-AIM จำเป็นต้องอยู่ในกระบวนการวางแผนและ
32 ประเมินผลตั้งแต่ระยะแรกเพื่อให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการกิจกรรมตามระเบียบข้อบังคับด้านการเงิน
33 และควรมีกระดานข้อมูลสะท้อนการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์อย่างทันการณ์เพื่อปรับค่าเป้าหมายและ
34 แผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกัน

35

36 **ข้อเสนอแนะ**

37 การประยุกต์ใช้กรอบแนวคิด RE-AIM ในการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ
38 หน่วยงานจะต้องต้องอาศัยกระบวนการ Plan-Do-Check-Act อย่างต่อเนื่อง เพื่อประเมินการเปลี่ยนแปลง

- 1 และปรับค่าเป้าหมาย รวมทั้งแผนปฏิบัติการหน่วยงานให้ทันการณ์อย่างต่อเนื่อง และป้องกันการใช้ทรัพยากร
- 2 อย่างฟุ่มเฟือย
- 3 การใช้กรอบแนวคิด RE-AIM ควรเป็นเงื่อนไขหนึ่งของกระบวนการวางแผนและ
- 4 ประเมินผลตั้งแต่เริ่มต้น และจำเป็นต้องทบทวนรายการกิจกรรม ผลผลิต และผลลัพธ์ของแผนปฏิบัติการ และ
- 5 ทารือเพิ่มเติมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับระเบียบการบริหารงานและงบประมาณถึงความเป็นไปได้และ
- 6 ทางเลือกตัวชี้วัดอื่น ๆ
- 7 การใช้กรอบแนวคิด RE-AIM เพียงอย่างเดียวอาจยังไม่สมบูรณ์ จำเป็นต้องพิจารณาร่วมกับ
- 8 ความครบถ้วนของกิจกรรมและงบประมาณที่ถูกดำเนินการด้วย จึงจะสามารถสะท้อนถึงผลกระทบของ
- 9 แผนปฏิบัติการหน่วยงานต่อผลลัพธ์สุขภาพของประชาชนได้มากขึ้น
- 10 การประเมินความคุ้มค่าด้านเศรษฐศาสตร์และผลตอบแทนทางสังคมจากแผนปฏิบัติการ
- 11 หน่วยงานหรือกรม เป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการประเมินผลกระทบของแผนปฏิบัติการต่อผลกระทบในวงกว้าง

1 กิตติกรรมประกาศ

2 คณะผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ที่ร้อยตรีสมพร สมทอง และนางวาสนา ปะสังคานนท์ เจ้าหน้าที่จาก
3 กลุ่มพัฒนาระบบราชการ กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร กรมอนามัย ที่ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับกรอบแนว
4 ทิศทางการประเมินผลการปฏิบัติราชการตามเงื่อนไขของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
5 (สำนักงาน ก.พ.ร.) ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบตัวชี้วัดจากหน่วยงานสังกัดกรมอนามัยที่เข้าร่วมการ
6 ประชุมชี้แจงและร่วมแลกเปลี่ยนมุมมองต่อการกำหนดรายละเอียดตัวชี้วัด และขอขอบคุณนายอนุกุลกิจ พุกกา
7 ธร ผู้อำนวยการกองแผนงาน ที่เปิดโอกาสให้คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาในครั้งนี้

1 References

2

3 1. Glasgow RE, Battaglia C, McCreight M, Ayele RA, Rabin BA. Making Implementation Science
4 More Rapid: Use of the RE-AIM Framework for Mid-Course Adaptations Across Five Health
5 Services Research Projects in the Veterans Health Administration. *Front Public Health*.
6 2020;8:194.

7 2. Anantita Intaphanti. Evaluation of the effectiveness of implementing a performance-based
8 budgeting system according to strategy in the Ministry of Finance. Bangkok:
9 Ramkhamhaeng University; 2007.

10 3. Glasgow RE, Battaglia C, McCreight M, Ayele R, Maw AM, Fort MP, et al. Use of the reach,
11 effectiveness, adoption, implementation, and maintenance (RE-AIM) framework to guide
12 iterative adaptations: Applications, lessons learned, and future directions. *Front Health*
13 *Serv*. 2022;2:959565.

14 4. Glasgow RE, Harden SM, Gaglio B, Rabin B, Smith ML, Porter GC, et al. RE-AIM Planning and
15 Evaluation Framework: Adapting to New Science and Practice With a 20-Year Review.
16 *Front Public Health*. 2019;7:64.

17 5. Kwan BM, McGinnes HL, Ory MG, Estabrooks PA, Waxmonsky JA, Glasgow RE. RE-AIM in the
18 Real World: Use of the RE-AIM Framework for Program Planning and Evaluation in Clinical
19 and Community Settings. *Front Public Health*. 2019;7:345.

20 6. KM Consultants Company Limited. Evaluation of the three year action plan: 2014 - 2017.
21 Tobacco Control Plan, Alcohol and Drug Control Plan, and Safety and Social Risk Factor
22 Plan. Bangkok: Office of Thai Health Promotion Foundation 2017 May 2017.

23 7. Baum F, MacDougall C, Smith D. Participatory action research. *Journal of epidemiology*
24 and community health. 2006;60(10):854.

25